

Armando Perryman Figueroa, *Visión de José Martí, a través del estudio de sus Escenas europeas*, disertační práce, Středisko ibero-amerických studií, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2013, 243 s.

Vyjádření oponenta

Život, dílo a odkaz fenoménu José Martí jsou permanentně přítomny v myšlenkovém klimatu kubánského, středoamerického a latinskoamerického prostoru. Jeho eseje exulanta ve Spojených státech amerických jej uvedly do okruhu čtených autorit rovněž světa anglosaského a jako kritika španělské přítomnosti na Kubě a Portoriku bylo jeho slovo vnímáno rovněž v evropském prostředí.

Disertační práce pana Armanda Perrymana se soustřeďuje k úžeji vymezenému tématu – zkoumá náhled Martího na Evropu v čase počátku osmdesátých let 19. století, kdy své texty psal pro periodikum *La Opinión Nacional* (Caracas). Jak poznamenává a zdůvodňuje volbu své práce, samostatně pojatý rozměr Evropy se v jinak bohaté literatuře o díle José Martího objevuje minimálně.

José Martí intenzivně píše od poloviny sedmdesátých let 19. století pro *Revista Universal* (México) a pro další periodika, a od roku 1881 jako korespondent v New Yorku nejdříve pro zmíněnou *La Opinión Nacional* v Caracasu a následně pro *La Nación* v Buenos Aires. Jako znalec historie a dopisovatel předních listů, včetně Spojených států amerických, spoluvytvářel kánon latinskoamerické myšlenkové integrity.

Šest autorských kapitol představuje Martího – publicistu a evropskou realitu druhé poloviny 19. století myšlenkovým světem Martího. Osu práce utváří reflexe španělských skutečností daných Martího osobní každodenní zkušeností (kapitola třetí). Kapitola čtvrtá se soustřeďuje k Francii, pátá se pak přesouvá od románského světa (Apeninský poloostrov) k Anglii a v dílčí podobě k říšskému prostoru, k ruské koruně a k rakousko-uherskému soustátí. Šestá kapitola je sumarizací mínění Martího o Starém světě.

Perrymanovo pojednání o Evropě druhé poloviny 19. století nabízené skrze Martího odkaz v kladném slova smyslu vrací autora oponentského vyjádření mimo jiné rovněž výsledkům české dějepisné práce, a to na příkladu konceptu Josefa Šusty, který pro nově ustavenou Republiku československou pojednal (ve dvacátých letech 20. století) o Evropě a evropských dějinách 19. století (rovněž po Vídeňském kongresu). I v tomto kontextu jsou *Escenas europeas* podnětné pro tříbení pohledů čtenáře, jak respektovaní zástupci elit „malých národů“ nahlíželi na evropské/světové dění, a to nezávisle na čase/době vzniku jejich textů.

V obou případech rovněž sehrává zásadní roli důraz kladený na obecný rozhled a vzdělání, jakož i důraz na demokratické modely správy. Táž demokratizující východiska a tytéž hodnoty demokracie jsou připomínány a obhajovány ve vztahu k ambicím (realizovaným či nerealizovaným) imperiálních mocností.

Pan Armando Perryman Figueroa vytěžil pro potřeby předkládané disertační práce maximum informací uložených v Martího textových souborech. Svou práci současně koncipoval – v souladu s Martího přístupem – jako průvodce pro evropském dění, které nutně nalézalo svou odezvu v Latinské Americe a u části latinskoamerických intelektuálů. Autor navíc doložil otevření dalších z možných iberoamerických témat – vytěžení kultivované publicistiky.

Předložený text pana Mgr. Armanda Perrymana přijímám, hodnotím kladně a doporučuji k obhajobě.

Prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc.

Katedra historie

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Olomouc 30. července 2013